

revize iş programının ilk iş programı ile uyumsuz olarak düzenlenmesi ve geçmişe dönük ödenek dilimlerinin yüklenici lehine değiştirilmesi suretiyle hakediş ile fiyat farklarının geçmişe dönük olarak tekrar hesaplanması

Kamu İdaresi Türü

Belediyeler ve Bağlı İdarelerkararı

Yılı

2017

Dairesi 6

Karar No

557

İlam No

10

Tutanak Tarihi

25.9.2018

Kararın Konusu İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Fiyat farkı

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda;

Denetçi sorgusunda, revize iş programının ilk iş programı ile uyumsuz olarak düzenlenmesi ve geçmişe dönük ödenek dilimlerinin yüklenici lehine değiştirilmesi suretiyle, .. no'lu hakediş ile fiyat farklarının geçmişe dönük olarak tekrar hesaplanması sonucunda ...-TL kamu zararına neden olduğu iddia edilmiş olsa da;

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 10'uncu maddesinde;

"Mücbir sebeplerle veya sözleşmenin ifasının gecikmesine idarenin kusurunun sebep olduğu durumlarda süre uzatımı verilmesi halinde, uzatılan süreye göre hazırlanan ve idarece onaylanan revize iş programına uygun olarak yapılan işler için fiyat farkı hesaplanır."

Yapım İşleri genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinin 2'nci bendinde;

"Sözleşmesinde belirtilen mücbir sebepler ve/veya İdarenin sebep olduğu hallerden dolayı işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum İdarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre uzatılır."

4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar'ın 'Tanımlar' başlıklı 4'üncü maddesinde güncel endeksin uygulama ayına ilişkin endeksi, uygulama ayının iş programına uygun

olarak işlerin gerçekleştirilmesi gereken ayı, fiyat farkının ise birim fiyatlı sözleşmelerde uygulama ayı içinde gerçekleştirilen imalat ve ihrazatlara göre, anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde ise uygulama ayı içindeki ilerleme yüzdelerine göre gerçekleşen imalat iş grupları için esaslara uygun olarak ödenecek veya kesilecek bedeli ifade ettiği düzenlenmiş, 'Fiyat farkı hesabı' başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında, fiyat farkına ilişkin formülde yer alan An ifadesinin;

"İlk geçici hakkeşte (n=1) olmak üzere (n) inci hakkeşte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihrazat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutar (TL), anahtar teslimi götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutar (TL)"

Pn ifadesinin ise,

"İlk geçici hakkeşte (n=1) olmak üzere (n) inci hakkeşte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile $a, b_1, b_2, b_3, b_4, b_5$ ve c değerlerinin ağırlık oranları temsil katsayılarının yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısı" olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aynı Esaslar'ın 'İş Programı ve Ödenek Dilimi' başlıklı 7'nci maddesinde;

“(1) Sözleşme imzalandıktan sonra iş kalemlerinin, aylık imalatın, ihzaratın ve yıllık ödenekler ile bunların aylara dağılımını gösteren ayrıntılı bir iş programı hazırlanarak idarenin onayına sunulur.

(2) Herhangi bir aya ait iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanı esas alınır.

(3) Havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı dönemde, idarenin izniyle yüklenici tarafından teknik şartlar yerine getirilerek işe devam edilmesi veya yüklenicinin iş programında öngörülenden daha fazla imalat yapması halinde, imalatın fiilen yapıldığı ay esas alınarak, bu dönemde gerçekleştirilen işler için fiyat farkı hesaplanır.

(4) 4735 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi nedeniyle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, gerçekleştirilmesi gereken aya göre iş kalemleri ya da iş grupları için uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak fiyat farkı hesaplanır. Bu kapsamda revize edilen iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde ikinci fıkraya göre işlem yapılır.

(5) İdarenin talebi olmaksızın yüklenici iş programına nazaran

daha fazla iş yaparsa, işin fiilen yapıldığı ay esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan hükümlerden anlaşılacağı üzere, yüklenicinin sorumluluğunda olmayan bir sebeple başlangıçta planlanan iş programına uyulamaması halinde, revize iş programı düzenlenebilmekte ve söz konusu program esas alınarak yükleniciye fiyat farkı verilebilmektedir. Sorumluların savunmalarından, verilen süre uzatımlarının yüklenicinin kusuru olmayan sebeplerle, esasen idarenin neden olduğu durumlar sonucunda ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple, yüklenicinin sorumluluğu bulunmayan nedenlerle gerçekleştirilemeyen imalatlar miktarları dikkate alınarak, ödenek dilimlerinin fiili durumu yansıtacak biçimde revize edilmesi ve revize iş programına göre fiyat farkı ödenmesinde mevzuata aykırı bir durum bulunmamaktadır.

Ancak, güncel endekslerin fiyat farkı kararnamesine aykırı olarak belirlenmesi hususunda ise, kamu zararı olduğu tespit edilmiştir. Mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden anlaşıldığı üzere, hakedişlerdeki fiyat farkı ödemelerinin söz konusu iş programındaki ödenek dilimleri dikkate alınarak hesaplanması gerekmektedir. Bu noktadan hareketle, yüklenicinin iş programının gerisinde kalmak suretiyle gerçekleştirmiş olduğu imalatlarda, İn, Çn, Dn, Yn, Kn, Gn ve Mn endekslerinin işin fiilen gerçekleştirildiği aydaki değerleri ile iş programına göre işin gerçekleştirilmesi gereken aydaki değerleri arasından düşük olanın alınması, yüklenicinin iş programına göre daha fazla imalat gerçekleştirmesi halinde ise, işin fiilen yapıldığı ayın endeks değerlerinin esas alınması gerekmektedir.

Bu itibarla... inşaatı işinde revize iş programının ilk iş programı ile uyumsuz olarak düzenlenmesi ve geçmişe dönük ödenek dilimlerinin yüklenici lehine değiştirilmesi ve güncel endekslerin fiyat farkı kararnamesine aykırı olarak belirlenmesi suretiyle kamu zararına neden olduğu iddiası ile sorgu konusu edilen ...-TL'nin;

...-TL'si için ödemelerin mevzuata uygun olduğu anlaşıldığından ilişilecek bulunmadığına,

Ayrıntısına aşağıda yer verilen ve kamu zararı olduğu anlaşılan kalan ...-TL'nin ise; ...ile... 'a müştereken ve müteselsilen 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53 üncü maddesi gereğince hüküm tarihinden itibaren işleyecek faizi ile ödettirilmesine,

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.